

Tidsfördrif

Carmen

81 A Br.

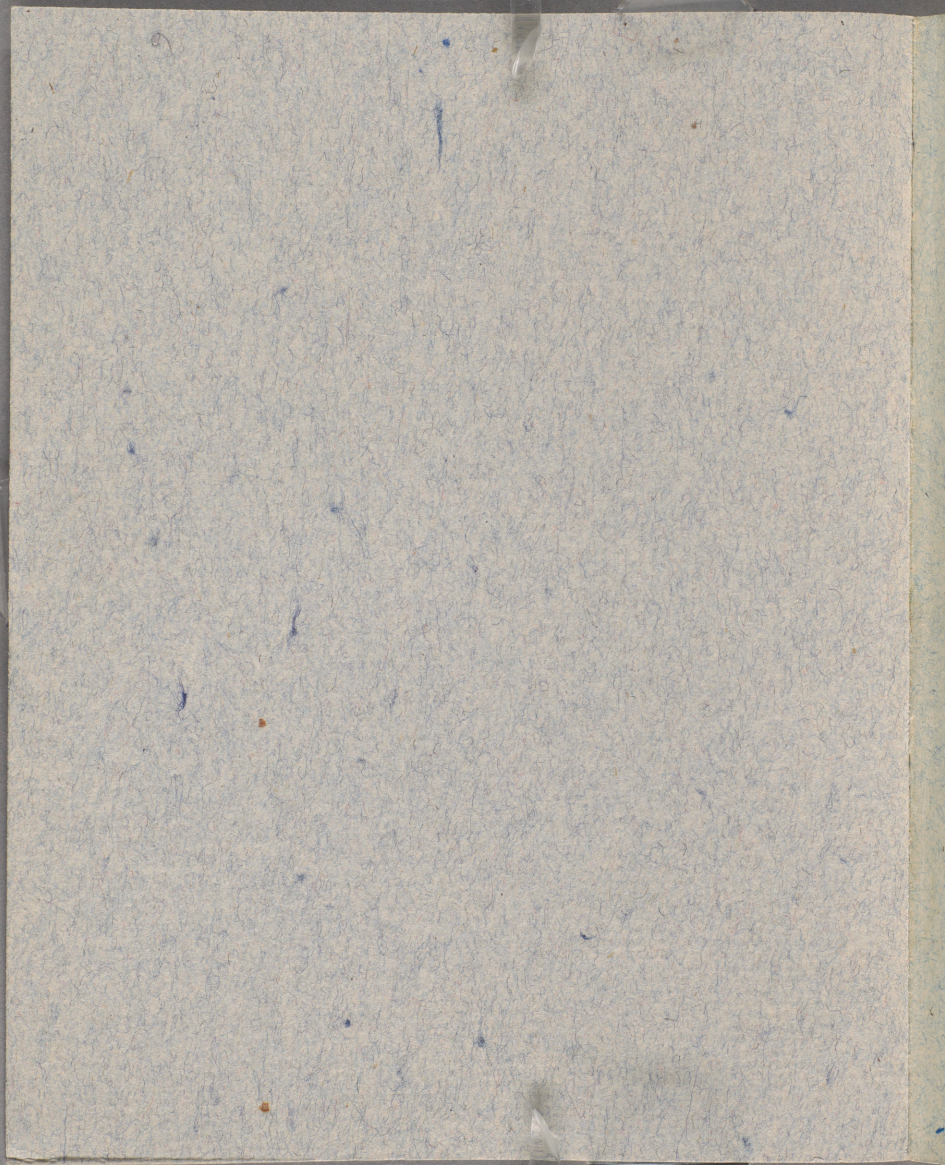

National Library
of Sweden

CARMEN

Pitt. Co.
(Rv)
D

Halmar
1893

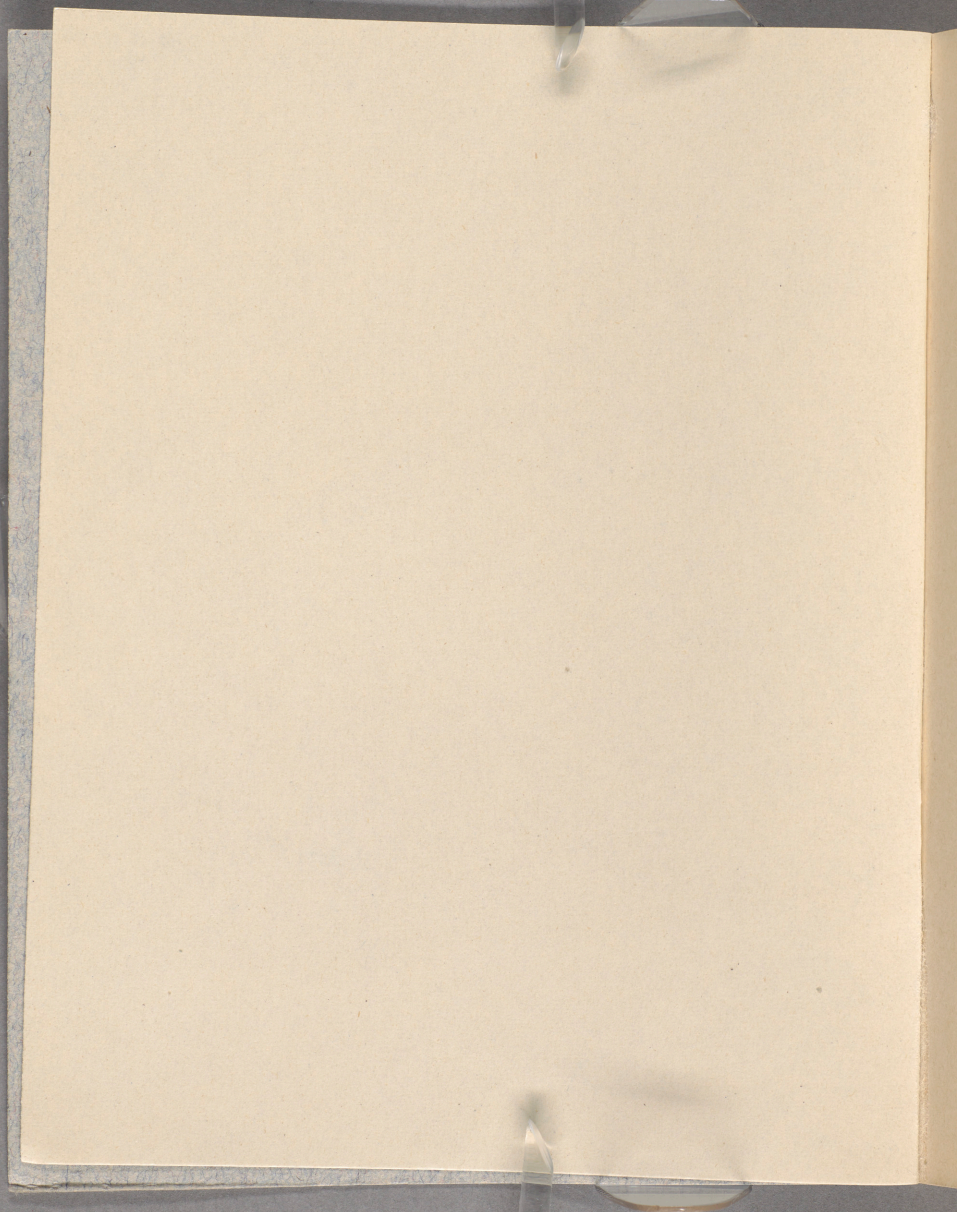
CARMEN,

1893

Vitt. Seri.

(P)

o

TIDSFÖRDRIF

AF

CARMEN.

KALMAR, A. PETERSSON & SONS BOKTRYCKERI, 1893.

DE SKÖNA KONSTERNAS GENIUS.

I Edens lustgård ibland tusen blomster
en vacker lilja sig för vinden böjde.
Hon var så ren som vinterns första flinga,
så ljuf som bönen barnaläppar höjde.

En gång mot liljan Skaparn log i kärlek,
och blomman darrade af fröjd betagen.
Då se, vid Skaparns milda blick förvandlad,
hon som en jungfru trädde fram i dagen.

Kring hennes läppar lekte skönhets löje,
och sanning ristad stod på hennes panna,
och godhet låg i ögats djup förborgad.
Tre ting: det sköna, goda och det sanna.

Och denna fagra mö i Eden dvaldes,
hon sväfvade på solskensstrålar buren,
och blommans språk förstod hon, fågelns sånger,
ty skönhet endast talte i naturen.

Men bort ur Eden mänskobarnen drefvos,
ty gudomsordet det blef aktadt föga,
och hon, som vardt af liljan född i Eden
vid blott en stråle ur Guds Faders öga,

ej längre hon i Edens lustgård dvaljes,
sin sköna tillflyktsort hon öfvergifver
och mänskosläktet genom seklen följer
samt evigt samma, evigt ung förblifver.

Hon vandrar glad omkring bland mänskobarnen
och bringar tröst åt tviflarns sjuka hjärta,
om någon gråter, torkar hon hans tårar,
om någon lider, mildrar hon hans smärta.

I hennes rena, oskuldsfulla anlet
hvar som är skönt och sant och godt I läsen,
och hvar hon fins de sköna konsterns genius,
där känns en fläkt af Skaparns gudomsväsen.

UNDER NATTLIG HIMMEL.

Tyst natten var. På himlahalvvet glänste
nu tusen stjärnor. Tusen skilda världar
nu ut i rymden sina strålar göto.
Tyst natten var. En ljufvig stillhet tycktes
i denna stund i universum råda.
På detta lugn, som utaf intet stördes,
på desss stjärnor, tindrande i natten,
såg från sin kammar filosofen, tänkarn.
Men feberglöden på hans panna brände,
hans själ blott af en häftig oro kvaldes.
Där kämpades en strid emellan tankar,
som alla rördes omkring ett allenast,
kring Guds och kring oändlighetens gåta.
Den lärde talte: «År från år jag sträfvat
att något blott af gudsmystèret fatta.
I tankens stolta, väldiga systemer,
som skapats af de visaste bland människor,
i dem jag forskat — forskat dock förgäfvets,
ty lika fjärran står jag gåtans lösning.

Jag en gång trott, för mig ej var omöjligt
en liten flick utaf den slöja lyfta,
som gudomslifvet med dess djuphet höljer.
Ett vanvett var det. Själen greps af svindel.
Än står jag här med tanken svag och maktlös,
på mina läppar samma fråga sväfvar:
Hvad är väl han, som evig, helig kallas?
Hur finna vägen, som till honom leder?
O Gud, Ditt väsen är för mig ofattligt,
ju mer jag sträfvar att Dig närmre komma,
dess längre bort Du tyckes då mig vara,
i det oändliga Du hän försvinner.
Är Du väl den, som lif i alltet gjuter
men själf är Intet? «Nej» mitt hjärta svarar.
Är Du väl den, som evigt lever, skapar,
som tänker, handlar, och som allt behärskar,
som gläds af kärlek och af kärlek sørjer?
Och är Du denne, kan väl jag då hoppas,
ett stoftets barn, utaf det onda fläckad,
en gång Din fullhet i sin klarhet skåda?
Skall jag ej arme af Din blick förintas,
när uti Dig jag ser det högsta goda,
det högsta goda, det som evigt lever,
från hvilket lifvet, ljuset, kraften strömma?»

* * *

Den lärde tystnat. Frid i natten rådde.
För tänkarns själ steg minnet upp af friden,

af barndomsfriden, af hans ömma moder.
Han såg sig själf invid sin moders sida
med vördnad lyssna till de sköna orden
hon sakta talte om den gode herden,
om barnavännen, om den kärleksfulle.
«Mitt barn,» hon sade, «långt i fjärran rymder,
långt bortom solen och de tusen stjärnor
där bor en vän, i lifvet, döden trofast.
Han fjärran är och likväl dig så nära
som jag, din mor, ty vet, hans ande sväfvar
osynlig vid vår sida lifvet genom.
Ej någon tanke tänks på denna jorden,
som han ej vet, ej i ett mänskohjärta
en känsla bor, som är fördold för honom.
Ej höjs en suck, som ej till honom tränger,
ej fällt en tår, som ej hans öga skådar.
Och denne vän, mitt barn, är Jesus Kristus,
Guds ende son, den kärleksfulle medlarn.
Till honom fly i lifvets sorg och glädje,
till honom bed ur djupet af ditt hjärta.
Bed, att en gång han får din ande föra
upp till det hem, den fridens sköna boning,
där aldrig dagen utaf natten följes,
där evigt strålar ljuset af Guds klarhet.»

* * *

Så filosofen hörde modern tala
till gossen om det underbara Ordet,

som stigit ned ifrån sin ljusa himmel
att mänskosläktet med dess Gud försona.
Då trädde fram allt mer för tänkarns öga
en hvit gestalt, en man i fotsid klädnad.
Gudomlig höghet på hans panna bodde,
oändligt djup låg i hans blick förborgadt.
Och mannen talte. Sakta, ljuffigt föllo
hans sköna ord, som daggens droppar falla
ned på den törstande och torra blomman.
«I evighetens natt,» han sade, «då allenast
den högste Guden var och utom honom intet,
när ännu ej igenom mörkret brutit
på Skaparns ord den första ljusets stråle,
när inga stjärnor på en himmel glänste,
när ingen värld trädt fram i prakt och skönhet,
då uti evighetens natt när Gudi
var jag. Och Gud var jag och jag hos Gudi.
Och uti tidens midt jag kom i världen
på Faderns bud att skapelsen förkunna
ett evangelium af frid och kärlek.
Jag kom i världen. Långe mänskobarnen
sökt vägen uppåt till en okänd gudom,
en alltets skapare och alltets herre.
Jag kom i världen. Långe mänskobarnen
sökt sanning finna. Ur beklämda hjärtan
de häftigt ropat uppå sanningsljuset.
Jag kom i världen. Långe mänskobarnen
på lifvets källa, på dess mål de grubblat

som på en dunkel, på en svartydd gåta.
Jag kom i världen, när de arma barnen
i hopplös kamp att lif och sanning finna,
i fruktlös sträfvan till den gode Fadern
långt bort från målet af förtviflan gripits.
Jag kom i världen med ett bud från Fadern
ett fridens bud om nåd och om försoning,
om tro, om hopp och en omätlig kärlek.
Och jag vardt vägen, som till Fadern förde,
och sanningsljuset, som i världen lyste,
och lif jag skänkte, lif i Gud, i Fadern.>

* * *

Så ljödo orden, som den lärde tyckte
sig höra mannen med den ljufva stämman,
med gudomsblicken uti natten tala.
Och tyst var natten, och på tänkarns panna
en ljusglint syntes af den helga friden,
som strålade från himlahvalfvets stjärnor.

DAGGDROPPEN.

Uti rosens sköte dväljes
en af morgondaggens droppar,
men den kall och liflös dallrar
på de skära rosenbladen.

Se då faller just en stråle
ifrån sol'n på himlahvalfvet,
och den kysser vattendroppen,
skänker honom lif och skönhet.

Lik en diamant den blixtrar
nu i tusen färgnyanser.
Himlens blå och trädens grönska
sig uti dess inre speglar.

Så ock mänskohjertats känslor
skimra i en härlig mångfald,
när en stråle från det högre
ljuset faller ned i själen.

MÖRKA PENSÉER.

Då jag var barn och sprang och lekte
bland fjärlar och bland blommor små,
jag vackra rosenknoppar smekte
och älskade hvar blomma då.

Jag njöt af doften från den sköna
violn, som blommade hvar vår,
och tusenskönan i det gröna
jag tog och fäste i mitt hår.

Såg jag en mörk pensée, jag böjde
mig ned. Så stod jag länge kvar.
Förtrollad jag med blicken dröjde
vid denna blomma underbar.

Ty ibland vackra blomster alla
jag älskade den blomman mest.
En mystisk trollkraft kan jag kalla
den makt, som mig vid henne fäst.

Dess färg jag tyckte mörk som natten,
då hvarje stjärna slocknad är,
och djup som hafvets blåa vatten
och ljuf liksom min moder kär.

Såg jag en vattendroppe tindra
på bladen af min mörka vän,
jag önskat blommans sorg att lindra,
ty smärtans tår mig tycktes den.

Men såg jag solen vänligt blicka
ned på min älsklingsblommas drag,
jag tyckte denna mot mig nicka
och le så gladt — då log ock jag.

* * *

Så var det uti barndomstider,
då än min fantasi var fri,
och nu allt mera, hvad det lider,
jag ler åt barnets drömmeri.

Men dock jag alltid vek mig tycker,
får jag min blomsterälskling se,
och mången gång en kyss jag trycker
uppå en vacker, mörk pensée.

SKÄRA ROSOR.

Skön uti sin sommarfägring
stod naturen. Solen lyste
glödande på parkens blommor,
på de skära, fina rosor.

Och vid gossens varma kyssar
och vid blicken ur hans öga
syntes skära rosor knoppas
och på flickans kinder blomma.

Hösten kom. Naturens fägring
härjades af kölden, stormen.
Vissnade nu rosenbladen
yrde bort med nordanvinden.

Och en höstdag gossen sänktes
ned uti den mörka mullen,
och på flickans kinder funnos
inga skära rosor mera.

EN BLIXT!

Fjärran ifrån dansens ringar
står en yngling tyst och sluten.
Mörk och tankfull är hans panna,
skum, ogenomtränglig blicken.
Denna natt, som tyckes härska
i hans själ, skall kanske en gång
af en häftig blixtplylsas,
af en eld, som allt förtärer.
Flicka, akta, att ditt öga
blixtplylsas i hans hjärta!

TIDEN.

Som en skäggig, krokig gubbe
med ett tinglas uti handen
tiden alltid blifvit framställd.
Mig den tyckes lik en kvinna
ung och skön med mörka lockar,
som för vinden präktigt svalla.
Hon sitt fyrspann kör så hastigt,
att hon framåt tyckes flyga.
Gnistor slås mot springarns hofvar.
Framåt, framåt utan hvila!
Framåt, framåt lik en hetsjagt!
Tidens vagn står ej att hejda.
Svinga du dig upp på vagnen,
medan ungdomskraften verkar,
innan ännu åren trycka!
När ditt tinglas då förrunnit,
har du mera utaf världen
skådat än den arme stackarn,
som vid dikeskanten stapplar.

EN LITEN DIKT.

En liten dikt jag läste häromdagen.
En enkel, obetydlig dikt det var.
För tankens djup jag icke stod betagen,
ej håller någon formskön dräkt den bar.

Det var blott en af dessa tusen sånger,
hvars lott det är att födas och att dö,
att läsas, glömmas och att många gånger
förgås så lätt som flingor utaf snö.

Likväl hvad denna dikt mitt hjärta rörde!
I all dess enkelhet jag skönhet blott förnam,
och veka känsloträngar dallra hörde,
ty ur ett hjärtas djup den sprungit fram!

DEN LILLA BLOMSTER-
FÖRSÄLJERSKAN.

«Ö köp af mina vackra blommor små!»
En stämma svag och darrande jag hörde.
En liten mager hand emot mig förde
en korg med rosor att till köp förmå.

«O tag dem alla!» Tvänne ögon blå
med fuktig glans mitt sinnes jämnvikt störde.
Den lillas varma bön mitt hjärta rörde,
jag såg på barnet, och jag tänkte då:

«Din korg är fylld med blommor, hvilka njutit
af sol och ljus, förrän du dem har brutit.
På sol och ljus din egen lefnad tom!

Dú vackra rosor till buketter binder,
men arma barn, på dina egna kinder
ej några friska rosor stå i blom!»

EPIGRAM.

1.

Solens strålar älskar jag långt högre
än den bleka månens silfverglitter.
Dagens ljus min kärlek mera eger
än det mörker, som i natten härskar;
ty med solens strålar sprides ljuset
men med månens skimmer endast dunkel,
och i dunklet mina tankar famla,
finna ej en plats att kasta ankar.

2.

Att vara skald det ordet innebär,
att med ogrumlad blick bakom hvad mänskligt är
af det gudomliga en ljusglint skåda!

I SENSOMMARQVÄLLARNES
SKYMNING.

I sensommarkvällarnes skymning,
då vinden i lindarne susar,
min ande af svårmodet gripes
och fångslas i mäktiga bojer.

Jag känner förgängelsens aning,
som går genom hela naturen,
en aning, att snart skall af kölden
dess yppiga fågring förödas,

att snart skola gulnade löfven
vid höstliga vindarne dansa,
att snart skall den bitande frosten
de doftande rosorna härja,

att snart skall den fuktiga dimma
i höstkvällens timme uppstiga
och breda sin kylande slöja
och hölja naturen i töcken...

I sensommarkvällarnes skymning
min ande af svårmodet gripes.
Jag känner förgängelsens aning,
som går likt en suck genom näjden.

I SKOGEN.

Gick en dag jag in i skogen
att till granars susning lyssna,
att de vilda blommor plocka
och att härlig barndoft andas.

Huru sällsamt! Mig då tycktes
granens susning full af vemod,
och den sång, som furor sjöngo,
var af smärta genomilad.

Uti blomsterkalkar sågos
klara vattendroppar dallra.
Mig det tycktes, såsom fälde
dessa vilda blommor tårar.

Forsen, utaf ingen häjdad,
nedför branten väg sig sökte.
Väldigt var dess brus, och stundom
ljöd det hotfullt, doft tillika.

Mörk och djup var bergets klyfta.
Kall och grå den hårda hällen.
Lutande däröfver, tyckte
jag en suck ur djupet stiga.

«Hvarför, hvarför,» då jag sade,
«hvarför susa våra granar
vemodsfult och furusången
utaf smärta genombäfvad?»

Hvarför gråter skogens blomma,
hvarför brusa våra forsar
doft och hotfullt? Hvarför stiger
tung en suck ur bergets klyfta?»

Och jag hörde granen svara:
«Full af vemod är min susning,
ty den jord, där rot jag slagit,
af sitt folk är ringa aktad.»

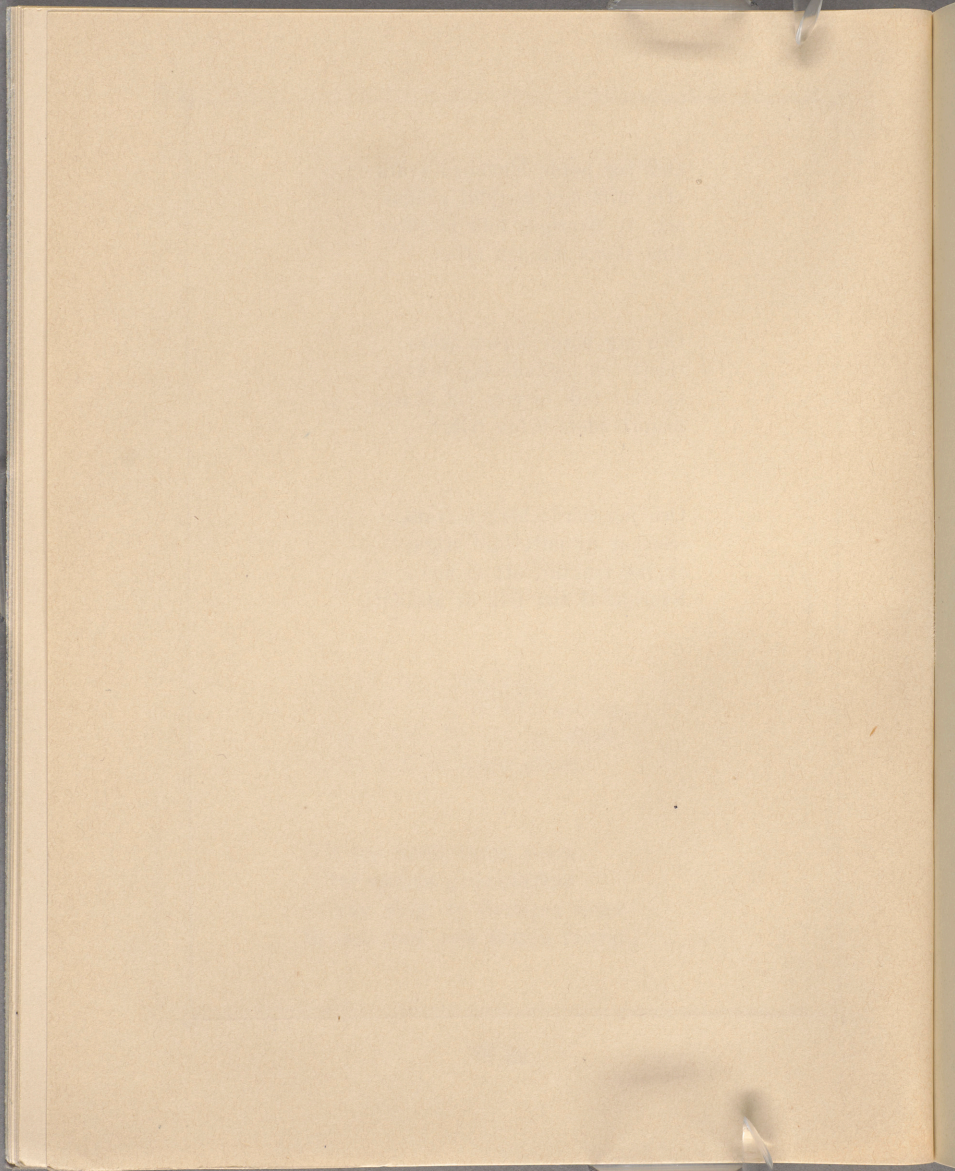
Och jag hörde furan svara:
«Utaf smärta genombäfvad
är min sång, ty Sveriges söner
fly den jord, som fädren fostrat.»

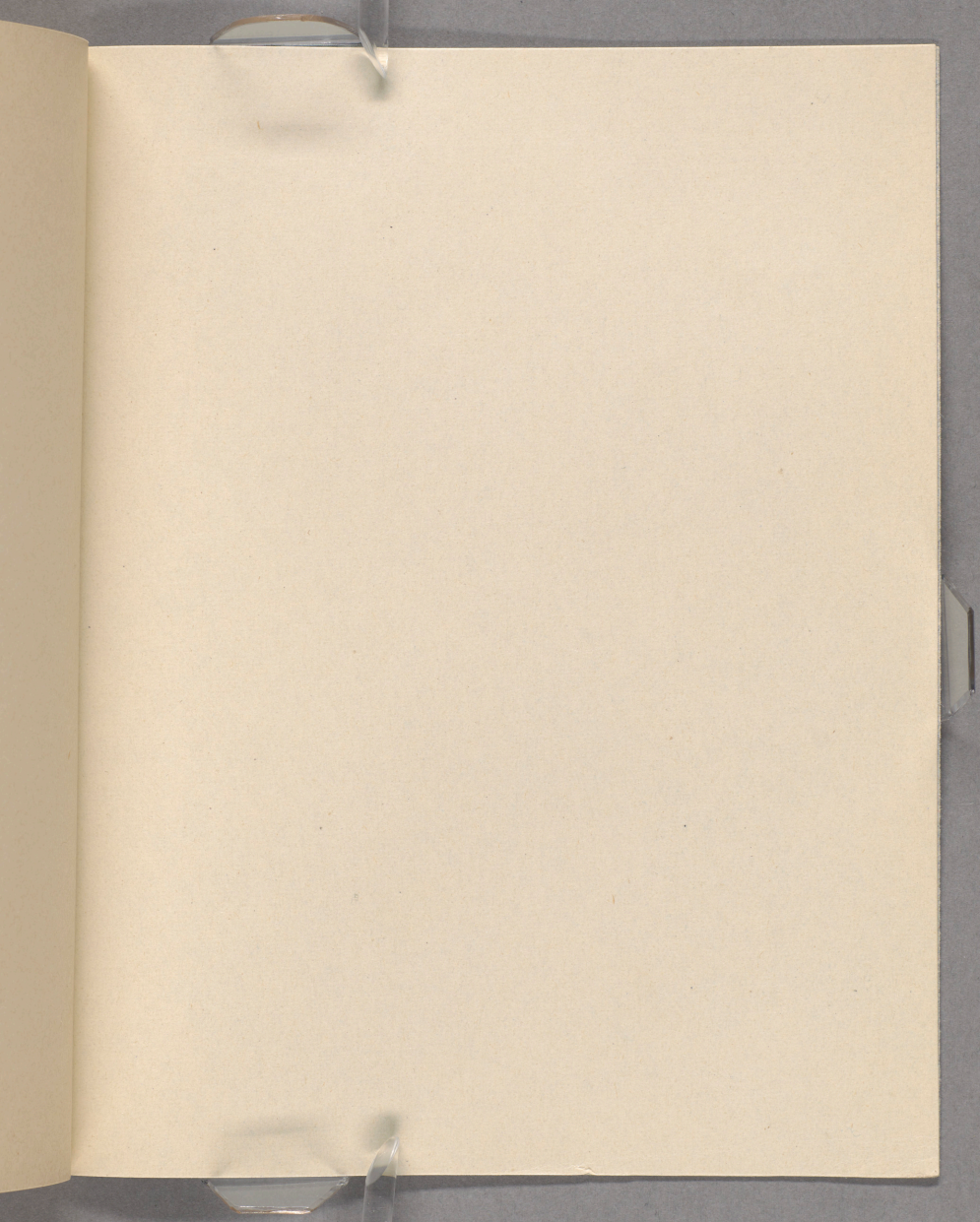
Och jag hörde blomman svara:
«Du mitt öga tårfylldt skådar,
ack, ty Sveriges folk förgäter
sina sköna minnen ofta.»

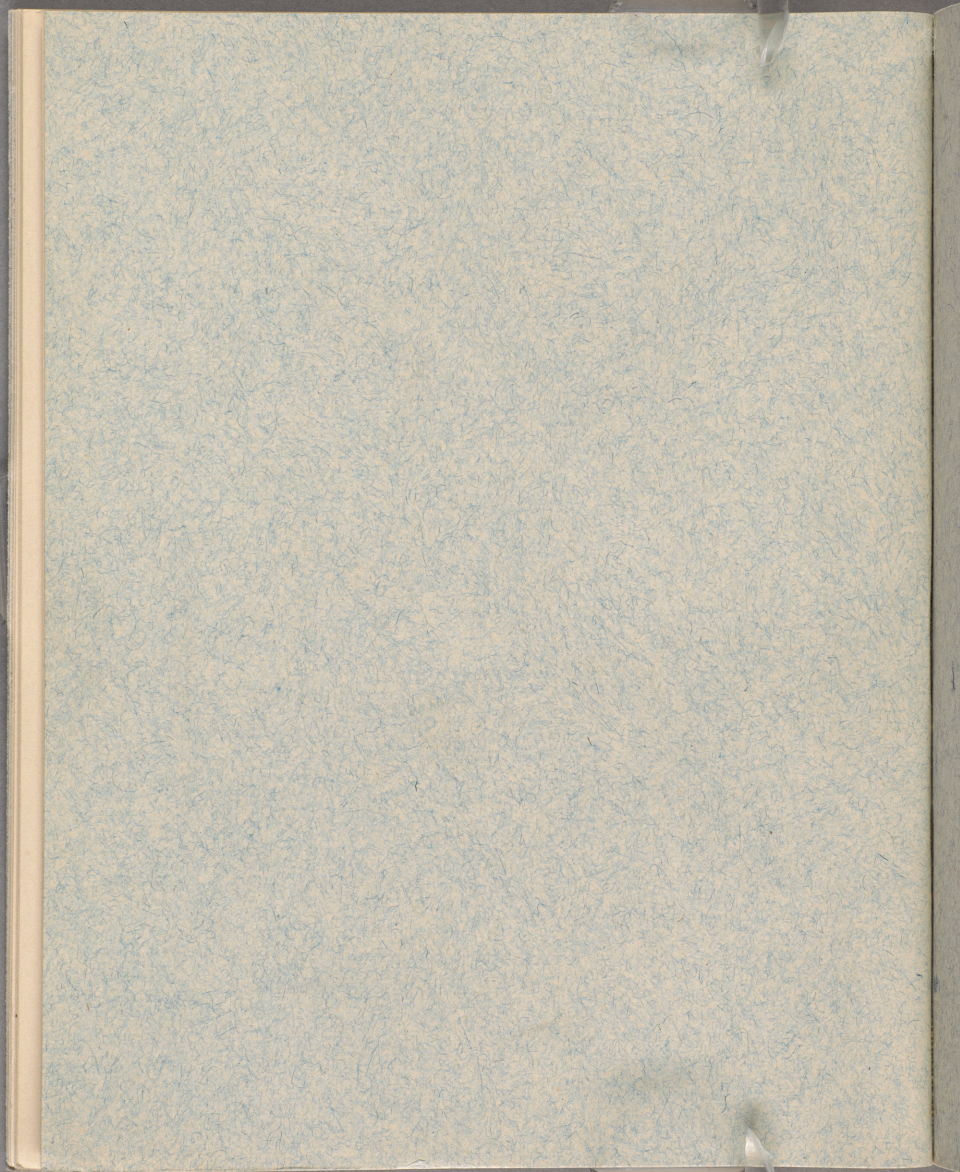
Och jag hörde forsen svara:
«Doft och hotande jag brusar,
ty vårt folk ej nog vet skatta
fosterlandets ärfda frihet.»

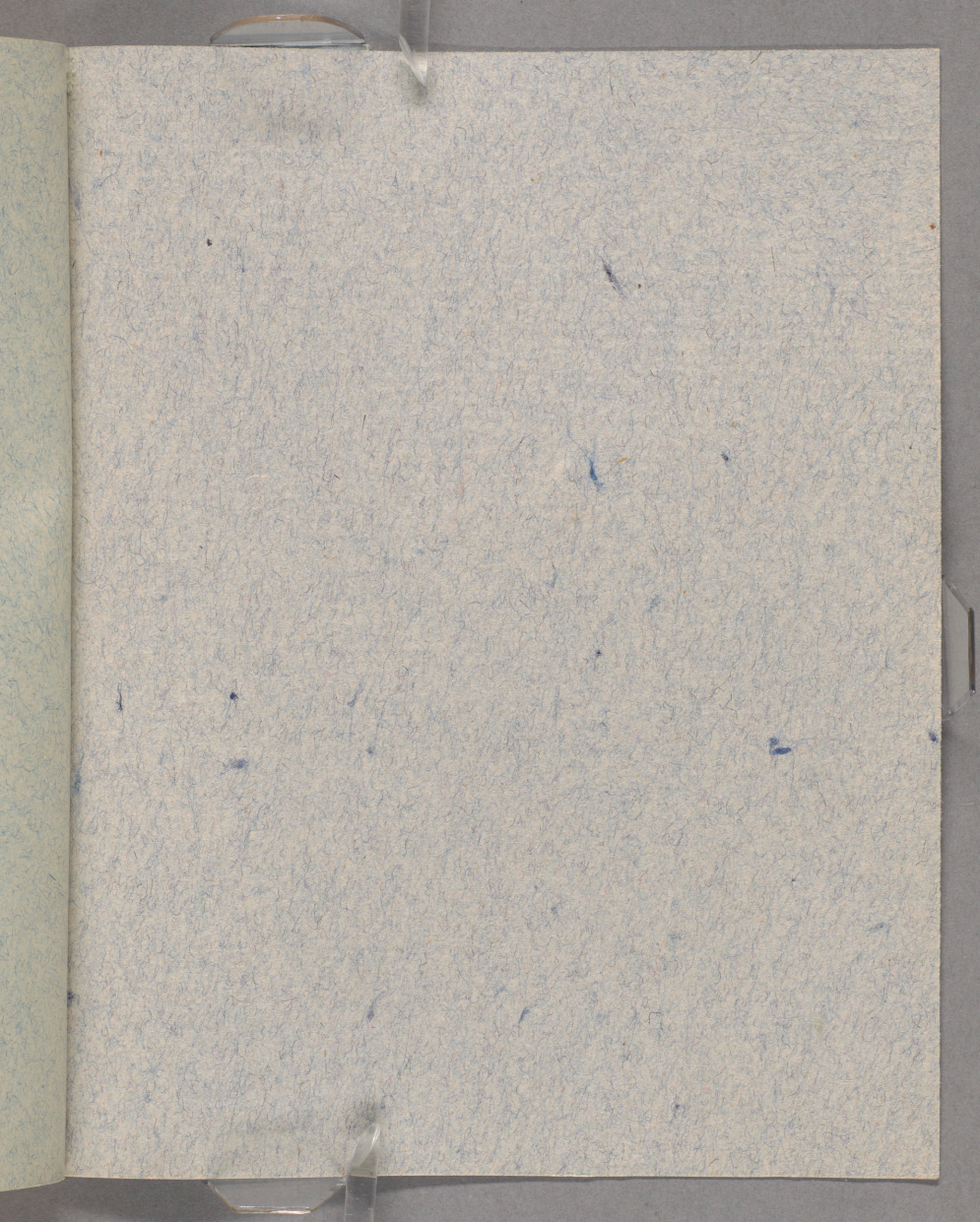
Och jag hörde berget svara:
«Suckar ur mitt inre stiga,
ty jag fruktar, att ej mera
Sverige af sitt folk är älskadt!»

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 8

TIFFEN® Color Control Patches © The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

